

Marcello consule facto, fructum cœpisse, vehementer gaudeo. Non dubito, quid præsentis sentiant: nos quidem longinqui, et à te ipso missi in ultimas gentes, ad cœlum meherculè te tollimus verissimis, ac justissimis laudibus. Nam cum te à pueritia tua unice dilexerim, tuque me in omni genere semper amplissimum esse et volueris, et judicaris: tamen hoc vel tuo facto, vel populi romani de te iudicio, multò acrius, vehementiusque diligo; maximaque lætitia afficior, cum ab hominibus prudentissimis, virisque optimis, omnibus dictis; factis, studiis, institutis, vel me tui similem esse audio, vel te mei. Unum verò si addis ad præclarissimas res consulatus tui, ut aut mihi succedat quamprimùm aliquis, aut ne quid accedat temporis ad id, quod tu mihi et S. C. et lege finisti; omnia me per te consecutum putabo. Cura, ut valeas, et me absentem diligas, atque defendas. Quæ mihi de Parthis nuntiata sunt; quia non putabam, à me etiam nunc scribenda esse publicè, propterea ne pro familiaritate quidem nostra volui ad se scribere; ne cum ad consulem scripsissem, publicè viderer scripsisse. Vale.

ARGUMENTUM.

C. Marcello de consulatu gratulatur, suamque illi dignitatem commendat.

M. T. C. Procos. Marcello Cos. Des. S. D.

Maxima sum lætitia affectus, cum audiui, te consulem factum esse: eumque honorem tibi deos fortunare volo, atque à te pro tua, parentisque tui dignitate administrari. Nam cum te semper di-

lexi, amavique, quòd mei amantissimum cognovi in omni varietate rerum mearum, tum patris tui pluribus beneficiis, vel defensu tristibus temporibus, vel ornatus secundis; necesse est, ut et sim totus vester, et esse debeam: cum præsertim matris tuæ, gravissimè, atque optimè feminæ majora ergà salutem, dignitatemque meam studia, quàm erant à muliere postulanda, perspexerim. Quapropter à te peto majorem in modum, ut me absentem diligas, atque defendas. Vale.

ARGUMENTUM.

Gratulatur C. Marcello de filio consule facto: erat autem collega Ciceronis in auguratis: at libros quoque de jure augurali composuit lib. 2. de Divin. et Carisius.

M. T. C. Procos. C. Marcel. Collegæ S. D.

Marcellum tuum consulem factum, teque ea lætitia affectum esse, quàm maximè oprasti, mirum in modum gaudeo: idque cum ipsius causa, tum quòd te omnibus secundissimis iudico rebus dignissimum, cujus erga me singularem benevolentiam vel in labore meo, vel in honore perspexi: totam denique domum vestram vel salutis, vel dignitatis meæ studiosissimam, cupidissimamque cognovi. Quare gratum mihi feceris, si uxori tuæ Junia, gravissimæ, atque optimæ feminæ, meis verbis eris gratulatus. A te id, quod consuesti, peto, me absentem diligas, atque defendas. Vale.

ARGUMENTUM.

Commendat studiosè suam existimationem consuli Marcello in supplicatione decernenda.

M. T. C. Imp. Marc. C. F. Cos. S. D.

Quandò id accidit, quod mihi maximè fuit optatum, ut omnium Marcellorum, Marcellinorum etiam (mirificus enim generis, ac nominis vestri fuit erga me sempèr animus) quandò ergo ità accidit, ut omnium vestrum studio tuus consulatus satisfacere posset, in quem meæ res gestæ, lausque, et honor earum potissimum incideret; peto à te id, quod facillimum factum sit non aspernante (ut confido) senatu, ut quàm honorificentissimum S. C. litteris meis recitatis, faciendum cures. Si mihi tecum minus esset, quàm est cum tuis omnibus: allegarem ad te illos à quibus intelligis, me præcipuè diligi. Patris tui beneficia in me sunt amplissima, neque enim salutis meæ, neque honori amicior quisquam dici potest: frater tuus quanti me faciat, sempèrque fecerit, esse hominem, qui ignoret, arbitror neminem: domus tua deniquè tota me sempèr omnibus summis officiis prosecuta est. Neque verò tu in me diligendo cuiquam concessisti tuorum. Quarè à te peto majorem in modum, ut me per te quàm ornatum velis esse, meamque et in supplicatione decernenda, et in cæteris rebus existimationem satis tibi esse commendatam putes. Vale.

ARGUMENTUM.

Agit gratias consuli Marcello, quod supplicationem sibi decreverit.

M. T. C. Imp. C. Marcel. Cos. S. D.

Quantæ tibi curæ meus honos fuerit, et quàm idem extiteris consul in me ornando, et amplificando, qui fueras sempèr cum parentibus tuis, et cum tota domo, etsi res ipsa loquebatur, cognovi tamen ex meorum omnium litteris. Itaque nihil est tantum, quod ego non tua causa debeam, facturisque sim cum studiosè, tum libentè. Nam magni interest, cui debeas. Debere autem nemini malui, quàm tibi; cui me cum studia communia, beneficia paterna, tuaque jam antè conjunxerant: tum accedit, mea quidè sententia maximum vinculum, quòd ità remp. geris, atque gessisti (qua mihi chariùs nihil est) ut quantum tibi omnes boni debeant, quò minus tantumdem ego unus debeam non recusem. Quamobrèm tibi velim ii sint exitus, quos mereris, et quos fore confido. Ego, si me navigatio non morabitur (quæ incurrebat in ipsos Etesias) propedièm te, ut spero, videbo. Vale.

ARGUMENTUM.

Gratulatur de consulatu; petitque, ut operam det, ne quid sibi temporis ad annum provinciale munus addatur.

M. T. C. Imp. L. Paulo Cos. Des. S. D.

Etsi mihi nunquam fuit dubium, quin te populus rom. pro tuis summis in repub. meritis, et

pro amplissima familiæ dignitate, summo studio, cunctis suffragiis consulem facturus esset: tamen incredibile lætitia sum affectus, cum id mihi nuntiatum est: eumque honorem tibi deos fortunare volo, à teque ex tua, majorumque tuorum dignitate administrari. Atque utinam præsens illum diem mihi optatissimum videre potuissem, proque tuis amplissimis erga me studiis, atque beneficiis tibi operam meam, studiumque navare. Quam mihi facultatem quando hic nec opinatus, et improvisus provinciæ casus eripuit: tamen, ut te consulem republ. pro tua dignitate gerentem videre possim, magnoperè à te peto, ut operam des, efficias, ne quid mihi fiat injuriæ, neve quid temporis ad meum annum munus accedat. Quod si feceris, magnus ad tua pristina erga me studia cumulus accedet. Vale.

ARGUMENTUM.

Petit ut de suis rebus gestis, quàm honorificentissimè decernendum curet, suamque illi etiam, cæteris in rebus existimationem commendat.

M. T. C. Imp. Paulo S. D.

Maximè mihi fuit optatum, Romæ esse tecum, multas ob causas; sed præcipuè, ut et in petendo, et gerendo consulatu meum tibi debitum studium perspicere posses. Ac petitionis quidè tuæ ratio mihi sempèr fuit explorata, sed tamen navare operam volebam. In consulatu verò cupio equidè te minus habere negotii: sed molestè fero, me consulem tuum studium adolescentis perspexisse, te meum, cum id ætatis sim, perspicere non posse:

Sed ità fato nescio quo contigisse arbitror, ut tibi ad me ornandum sempèr detur facultas, mihi ad remunerandum nihil suppetat præter voluntatem. Ornasti consulatum, ornasti reditum meum: incidit meum tempus rerum gerendarum in ipsum consulatum tuum. Itaque cum, et tua summa amplitudo, et dignitas, et meus magnus honor, magnaque existimatio postulare videatur, ut à te pluribus verbis contendam, ac petam, ut quàm honorificentissimum S. C. de meis rebus gestis faciendum cures: non audeo vehementèr à te contendere, ne aut ipsa tuæ perpetuæ consuetudinis erga me oblitus esse videar, aut te oblitum putem. Quare, ut te velle arbitror, ità faciam: atque ab eo, quem omnes gentes sciunt de me optimè meritum, breviter petam. Si alii consules essent, ad te potissimùm, Paule, mitterem, ut eos mihi quàm amicissimos redderes: nunc cum tua summa potestas, summaque auctoritas, notaque omnibus nostra necessitudo sit, vehementèr te rogo, ut et quàm honorificentissimè cures, decernendum de meis rebus gestis, et quàm celerrimè. Dignas res esse, et honore, et gratulatione, cognosces ex iis litteris, quas ad te, et ad collegam, et senatum publicè misi: omniumque mearum reliquarum rerum, maximèque existimationis meæ procuracionem susceptam velim habeas: in primisque tibi curæ sit, quod abs te superioribus quoque litteris petivi, ne mihi tempus prorogetur. Cupio te consulem videre, omniaque, quæ spero, cum absens, tum etiam præsens, te consule, assequi. Vale.

ARGUMENTUM.

Significat se ea facturum Fabii causa, quæ Cassius rogarat; dolet se Cassium non vidisse ad urbem ex provincia redeuntem; rogat, ut operam det, ne quid sibi ad annuam provinciam temporis prorogetur.

M. T. C. C. Cassio Proquæst. S. D.

M. Fabium, quod mihi amicum tua commendatione das, nullum in eo facio quæstum. Multi enim anni sunt, cum ille in ære meo est, et à me diligitur propter summam suam humanitatem, et observantiam. Sed tamen, quod te ab eo egregiè diligi, sensi, multò amior ei sum factus. Itaque quamquam profecerunt litteræ tuæ, tamen aliquantò plus commendationis apud me habuit animus ipsius erga te mihi perspectus, et cognitus. Sed de Fabio faciemus studiosè, quæ rogas. Tu multis de causis vellem me convenire potuisses: primùm, ut te, quem jamdiù plurimi facio, tanto intervallo viderem: deindè, ut tibi quod feci per litteras, possem præsens gratulari: tum, ut quibus de rebus vellemus, tu tuis, ego meis, inter nos communicarem: postremò ut amicitia nostra, quæ summis officiis ab utroque culta est, sed longis intervallis temporum interruptam consuetudinem habuit, confirmaretur vehementiùs. Id quando non accidit, utemur bono litterarum, et eadem ferè absentes, quæ si coràm essemus, consequemur. Unus scilicèt ille fructus, qui in te videndo est, percipi litteris non potest: alter gratulationis est, is quidem exilior, quam si tibi, te ipsum infuens, gratularer: sed tamen et feci antè, et facio nunc,

tibi quæ cum pro rerum magnitudine, quas gessisti, tum pro opportunitate temporis gratulor, quod te de provincia decedentem summa laus, et summa gratia provinciæ prosecuta est. Tertium est, ut id, quod de nostris rebus coràm communicassemus inter nos, conficiamus idem litteris. Ego cæterarum rerum causa tibi Romam properandum magnoperè censeo. Nam et ea, quæ reliqui, tranquilla de te erant: et hac tua recenti victoria tanta clarum adventum tuum fore intelligo. Sed, si qua sunt onera tuorum; si tanta sunt, ut ea sustinere possis, propera; nihil tibi erit lautiùs, nihil gloriosius: sin majora, considera, ne in alienissimum tempus cadat adventus tuus. Hujus rei totum consilium tuum est: tu enim scis, quid sustinere possis. Si potes, laudabile, atque populare est: sin planè non potes, absens hominum sermones faciliùs sustinebis. De me autem idem tecum his ago litteris, quod superioribus egi, ut omnes tuos nervos in eo contendas, ne quid mihi ad hanc provinciam, quam et senatus, et populus annuam esse voluit, temporis prorogetur. Hoc à te ità contendo, ut in eo fortunæ meas positas putem. Habes Paulum nostrum nostri cupidissimum: est Curio: est Furnius. Sic velim enitare, quasi in eo sint mihi omnia. Extremum illud est de iis, quæ proposueram, confirmatio nostræ amicitia: de qua pluribus verbis nihil opus est. Tu puer me appetisti: ego autem semper ornamento te mihi fore duxi. Fuisti etiam præsidio tristissimis meis temporibus. Accessit post tuum discessum familiaritas mihi cum Bruto tuo maxima. Itaque in vestro ingenio, et industria mihi plurimum et suavitatis, et dignitatis

constitutum puto. Id tu, ut tuo studio confirmes, te vehementer rogo, litterasque ad me et continuo mittas, et, cum Romam veneris, quam sapissimè, Vale.

ARGUMENTUM.

Probat suum consilium de bello civili non renovando.

M. T. C. Cassio S. D.

Etsi uterque nostrum, spe pacis, et odio civilis sanguinis, abesse à belli pertinacia voluit: tamen, quando ejus consilii princeps ego fuisse videor, plus fortassè tibi prestare ipse debeo, quam à te expectare. Etsi, ut sæpè soleo tecum recordari, sermo familiaris meus tecum, et item tecum tuus adduxit utrumque nostrum ad id consilium, ut uno prælio putaremus, si non totam causam, at certè nostrum judicium definiri convenire. Neque quisquam hanc nostram sententiam verè unquam reprehendit, præter eos, qui arbitrantur, meliùs esse deleri omninò rempub. quam imminutam, et debilitatam manere. Ego autem ex interitu ejus nullam spem scilicèt mihi proponebam, ex reliquis magnam. Sed ea sunt consecuta, ut magis mirum sit accidere illa potuisse, quam nos non vidisse ea futura, nec, cum homines essemus, divinare potuisse. Equidèm fateor, meam conjecturam hanc fuisse, ut illo quasi quodam fatali prælio facto, et victores communi saluti consulere vellent, et victi suæ. Utrumque autem positum esse arbitrabar in celeritate victoris. Quæ si fuisset, eandem clementiam experta esset Africa, quam cognovit Asia, quam etiam Achaja, et (ut opinor)

ipso legato, ac deprecatore. Amisissis autem temporibus, quæ plurimum valent, præsertim in bellis civilibus, interpositus annus alios induxit, ut victoriam sperarent, alios, ut ipsum vinci contemnerent. Atque horum malorum omnium culpam fortuna sustinet. Quis enim aut Alexandrini belli tantum moræ huic bello adjunctum iri, aut nescio, quem istum Pharnacem Asiæ terrorem illaturum putaret? nos tamen in consilio pari casu dissimili usi sumus. Tu enim eam partem petisti, ut et consiliis interesses, et (quod maximè curam levat) futura animo prospicere posses: ego, qui festinavi, ut Cæsarem in Italia viderem (sic enim arbitrabamur), eumque, multis honestissimis viris conservatis, redeuntem, ad pacem currentem (ut adjunt) incitarem, ab illo longissimè, et absum, et abfui: versor autem in gemitu Italiæ, et in urbis misserrimis querelis, quibus aliquid opis fortassè ego pro mea, tu pro tua, pro sua quisque parte ferre potuisset, si auctor affuisset. Quarè velim pro tua erga me perpetua benevolentia scribas ad me, quid videas, quid sentias, quid expectandum, quid agendum nobis existimes. Magni erunt mihi tuæ litteræ: atque utinam primis illis, quas Luceria miseris, paruissem. Sine ulla enim molestia dignitatem meam retinuissem. Vale.

ARGUMENTUM.

Focatur in opiniones Epicureorum, id est, in ipsum Cassium, qui Epicuri sectam sequi cæperat.

M. T. C. Procos. Cassio S. D.

Puto te jam suppedere, cum hæc te tertia jam epistola antè oppressit, quam tu schedulam, aut

litteram. Sed non urgeo: longiores enim expectabo, vel potiùs exigam. Ego, si sempèr haberem, cui darem, vel ternas in hora darem. Fit enim nescio quid, ut quasi coràm adesse videare, cum scribo aliquid ad te: neque, id ut dicunt tui amici novi, qui putant etiam spectris Catianis excitari. Nam, ne te fugiat, Catius insuper Epicureus, qui nupèr est mortuus, quæ ille Gargettius, et jam antè Democritus, hic spectra nominat. His autem spectris etiamsi oculi possent feriri, quòd cum velis ipsa occurrunt; animus qui possit, ego non video. Doceas tu me oportebit, cum salvus veneris, in meane potestate sit spectrum tuum, ut simul ac mihi collibitum sit de te cogitare, illud occurrat. Neque solùm de te, qui mihi hæres in medullis: sed, si insulam Britanniam cœpero cogitare, ejus mihi advolabit ad pectus? sed hæc posterius. Tento enim te, quo animo accipias. Si enim stomachabere, et molestè feres, plura dicemus, postulabimusque, ex qua hæresi vi hominibus armatis dejectus sis, in eam restituere. In hoc interdicto non solet addi, in hoc anno. Quarè si jam biennium, aut triennium est, cum virtuti nuntium remissisti, delinitus illecebris voluptatis, in integro res nobis erit. Quamquàm quicum loquor? cum uno fortissimo viro; qui posteaquàm forum attigisti, nihil fecisti nisi plenissimum amplissimæ dignitatis. In ista ipsa metuo, ne plùs nervorum sit, quàm ego putarim, si modò eam tu probas. Quid tibi in mentem venit, inquires, quia nihil habebam aliud, quod scriberem: de repub. enim nihil scribere possum. Neque enim, quod sentio, libet scribere. Vale.

ARGUMENTUM.

Quæritur de tabellariorum importunitate: scribis de Syllæ morte, de rumoribus Hispanici belli, de Pansa, de Cassii commoratione Brundusina.

M. T. C. Cassio S. D.

Præposteros habes tabellarios: etsi me quidè non offendunt; sed tamen, cum à me discedunt, flagitant litteras. Cum ad me veniunt, nullas afferunt: atquè id ipsum facerent commodiùs, si mihi aliquid spatii ad scribendum darent: sed petasati veniunt: comites ad portam expectare dicunt. Ergo ignoscas; alteras habebis, has breves: sed expecta. Etsi quid ego me tibi purgo, cum tui ad me inanes veniant, ad te cum epistolis revertantur? Nos hic (tamen ad te scribam aliquid) P. Syllam patrem mortuum habebamus. Alii à latronibus, alii cruditate dicebant: populus non curabat; combustum enim esse constabat. Hoc tu pro sapientia tua feres æquo animo. Quamquàm amisimus, Cæsarem putabant molestè laturum, verentem, ne hasta refrixisset. Mindius Marcellus, et Attius pigmentarius valdè gaudebant, se adversarium perdidisse. De Hispania novi nihil: sed expectatio valdè magna, rumores tristiores. Pansa noster paludatus ad iii. Kalend. Jan. profectus est, ut quis intelligere posset, id, quod tu nupèr dubitare cœpisti, esse. Nam quòd multos miseris levavit, et quòd se in his malis hominem præbuit; mirabilis eum virorum bonorum benevolentia prosecuta est. Tu quòd adhuc Brundusii moratus es, valdè probo, et gaudeo. Et me-

herculè puto te sapientèr facturum, si fueris. Nobis quidè m, qui te amamus, erit gratum. Et amabo te, cum dabis posthac aliquid donum litterarum, mei memineris. Ego nunquàm quemquam ad te, cum sciam, sine meis litteris ire patiar. Vale.

ARGUMENTUM.

Excusat brevitatem epistolæ festinatione tabellarii; scribit de statu reip. de Hispania, de Cassii absentia.

M. T. C. Cassio S. D.

Longior epistola fuisset, nisi eo ipso tempore petita esset à me, cum jam iretur ad te: longior etiam, si aliquem habuisset. Nam sine periculo vix possumus. Ridere igitur (inquier) possumus. Non meherculè facillimè: verumtamen aliam aberrationem à molestis nullam habemus. Ubi igitur (inquier) philosophia? tua quidè m in culina: mea molesta est. Pudet enim servire. Itaque facio, me alias res agere, ne convitium Platonis audiam. De Hispania nihil adhuc certi. Nihil omninò novi. Te abesse, mea causa molestè fero, tua gaudeo. Sed flagitat tabellarius. Valebis igitur, meque, ut à puero fecisti, amabis.

ARGUMENTUM.

Respondet ad duas epistolas, quæ antè proximam superiorem leguntur, maxime autem Epicurum, et Epicureos, quorum ipse in numero erat, à studio virtutis, et justitiæ laudat.

Cassius Ciceroni S. D.

Non meherculè in hac mea peregrinatione quidquam libentiùs facio, quàm scribo ad te. Videor enim cum præsente loqui, et jocari. Nec tamen hoc usu venit propter spectra Catiana: pro quo tibi proxima epistola tot rusticos Stoicos regeram, ut Catium Atenis natum esse dicas. Pansam nostrum secunda voluntate hominum paludatum ex urbe exisse, cum ipsius causa gaudeo, tum meherculè etiam omnium nostrum. Spero enim non homines intellecturos, quantò sit omnibus odio crudelitas, et quantò amori probitas et clementia: atque ea, quæ maximè mali petant, et concupiscant, ad bonos pervenire. Ipse enim Epicurus, à quo omnes Catii, et Amafinii, mali verborum interpretes, proficiscuntur, dicit. Itaque et Pansa, qui sequitur, virtutem retinet: et ii, qui à nobis vocantur, sunt omnesque virtutes et colunt, et retinent. Itaque Sylla (cujus iudicium probare debemus) cum dissentire philosophos videret, non quæsit quid bonum esset, et omnia bona coemit. Cujus ego mortem forti meherculè animo tuli. Nec tamen Cæsar diutiùs nos eum desiderare patietur. Nam habere damnatos, quos pro illo nobis restituat: nec ipse sectorem desiderabit, cum

filium viderit. Nunc ut ad rempublicam redeam, quid in Hispanis geratur, rescribe. Peream, nisi sollicitus sum. Ac malo veterem, et clementem Dominum habere, quàm novum, et crudelem experiri. Scis, quomodò crudelitatem virtutem putet. Scis, quàm se sempèr à nobis derisum putet. Vereor, ne nos rusticè gladio velit. Quid fiat, si me diligis, rescribe. Huic, quàm velim scire, utrùm ista sollicito animo, an soluto legas. Sciam enim eodem tempore, quid me facere oporteat. Ne longior sim, vale, et me, ut facis, ama. Si Cæsar vicit, celeritèr me expecta.

ARGUMENTUM.

Scribit, se ad illum mittere librum suum, de perfecto oratore: laudat in Sabina gente fidem, et probitatem: petit ab eo creberrimas litteras.

M. T. C. C. Trebonio S. D.

Oratorem meum (sic enim inscripsi) Sabino tuo commendavi. Natio me hominis impulit, ut ei rectè putarem. Nisi fortè candidatorum licentia hic quoquè usus hoc subito cognomen arripuit. Etsi modestus ejus vultus, sermoque constans habere quiddam à Curibus videbatur. Sed de Sabino satis. Tu, mi Treboni, quandò ad amorem meum aliquantulùm discedens addidisti, quò tolerabiliùs feramus igniculum desiderii tui, crebris nos litteris appellato, atque ità, si idem fieri à nobis. Quamquàm duæ causæ sunt, cur tu frequentior in isto officio esse debeas, quàm nos: primum, quod olim solebant, qui Romæ erant, ad

provinciales amicos de repub. scribere: nunc tu nobis scribas oportet: res enim publica istic est: deindè, quò nos aliis officiis tibi absentis satisfacere possumus; tu nobis, nisi litteris, non video, qua re alia satisfacere possis. Sed cætera scribes ad nos postea. Nunc hæc primò cupio cognoscere; iter tuum cujusmodi sit; ubi Brutum nostrum videris; quandiu simul fueris: deindè cum processeris longius, de bellicis rebus, de toto negotio: ut existimare possimus, quo statu simus. Ego tantum me scire putabo, quantum ex tuis litteris habebò cognitum. Cura, ut valeas, meque amore illo tuo singulari. Vale.

ARGUMENTUM.

Rogat, ut sui absentis desiderium crebris, et longis epistolis leniat; enumerat Trebonii ergà se officia: exponit de Calvo jam mortuo, quid sentiat.

M. T. C. Trebonio S. D.

Et epistolam tuam legi libentèr, et librum libentissimè, sed tamen in ea voluptate hunc accipi dolorem, quòd cum incendisses cupiditatem meam consuetudinis augendæ nostræ, (nam ad amorem quidèr nihil poterat accedere) tum discedis à nobis, meque tanto desiderio afficis, ut unam mihi consolationem relinquant, fore, ut utriusque nostrum absentis desiderium crebris, et longis epistolis leniatur. Quod ego non modò de me tibi spondere possum, sed de te etiam mihi. Nullam enim apud me reliquisti dubitationem, quantum me amares. Nam, ut illa omittam, quæ, civitate

teste, fecisti, cum mecum inimicitias communi-
casti, cum me concionibus tuis defendisti, cum
quæstor in mea, atque in publica causa consulum
parres suscepisti, cum tribuno pl. quæstor non
paruisti, cui tuus præsertim collega pareret: ut
hæc recentia, quæ meminero semper, obliviscar:
quæ tua sollicitudo de me in armis, quæ lætitia in
redditu, quæ cura, qui dolor, cum ad te curæ, et
dolores mei perferrentur? Brundusium denique te
ad me venturum fuisse, nisi subito in Hispaniam
missus esses: ut hæc igitur omittam, quæ mihi
tanti æstimanda sunt, quanti vitam æstimo, et
salutem meam: liber iste, quem mihi misisti,
quantam habet declarationem amoris tui! pri-
mum, quod tibi facetum videtur, quidquid ego di-
xi, quod aliis fortassè non item: deinde, quod il-
la sive faceta sunt, sive secus fiunt, narrante te,
venustissima: quin etiam, antequàm ad me ve-
niantur, risus omnis pene consumitur. Quod si in
his scribendis nihil aliud, nisi quod necesse fuit,
de uno me tandiù cogitavisses; ferreus essem, si
te non amarem. Cùm verò ea, quæ scriptura per-
secutus es, sine summo amore cogitare non po-
tueris; non possum existimare, plus quemquam à
se ipso, quàm me à te amari. Cui quidem ego
amori, utinàm cæteris rebus possem, amore cer-
tè respondebo. Quo tamen ipso tibi confido fa-
cturum satis. Nunc ad epistolam venio. Cui co-
piosè, et suaviter scriptæ, nihil est, quod multa
respondeam. Primum enim ego illas Calvo litte-
ras misi, non plùs, quàm has, quas nunc legis,
existimans exituras. Aliter enim scribimus, quod
eos solos, quibus mittimus: aliter, quod multos

lecturos putamus. Deindè, ingenium ejus melio-
ribus extuli laudibus, quàm tu id verè potuisse
fieri putas. Primum, quod ita judicabam, acutè
movebatur: genus quoddam sequebatur, in quo
judicio lapsus, quo valebat tamen, assequebatur
quod probaret. Multæ erant, et reconditæ litteræ:
vis non erat. Ad eam igitur adhortabar. In exci-
tando autem, et in acuendo plurimum valet, si
laudes eum, quem cohortere. Habes de Calvo ju-
diciam, et consilium meum. Consilium, quod hor-
tandi causa laudavi: judiciam, quod de ingenio
ejus valdè existimavi benè. Reliquum est, ut tuam
profectionem amore prosequar, reditum spe spec-
tem, absentem memoria colam, omne desiderium
litteris mittendis, accipiendisque leniam. Tu velim
tua in me studia, et officia multum tecum recor-
dere: quæ cum tibi liceat, mihi nefas sit oblivis-
ci; non modò virum bonum me existimabis, ve-
rùm etiam te à me amari plurimum judicabis. Vale.